

грамного забезпечення курсу. Людський фактор, як провідне джерело виникнення небезпек, практично не розглядається. Європейський досвід, наприклад, програму FORM-OSE, не враховано.

Новий курс доцільно назвати “Безпека людської діяльності”. Безпека людської діяльності - це сукупність:

- властивостей навколишнього середовища не завдавати шкоди людині в процесі її діяльності,
- властивостей людини та заходів і засобів, які запобігають її збиткам. Навколишнє середовище - це природні, суспільні, матеріальні і духовні умови існування, формування і діяльності людини.

Світоглядова інтегральна синтетична наука “Безпека людської діяльності” має стати базою для навчальних дисциплін “Охорона праці”, “Цивільна оборона” та інших, пов’язаних з прикладними аспектами діяльності, формувати відповідну свідомість, певні вміння та навички в сфері безпеки побуту людини, економічних і банківських справ, виробництва, автомобільного руху, політики тощо.

Для інтенсифікації навчального процесу доцільно створити в системі Міносвіти науково-методичну раду, до складу якої б увійшли провідні фахівці гуманітарних, природничих, інженерних наук, наук про ризик, людину, суспільство, з охорони праці, цивільної оборони, представники Держнаглядохоронпраці, штабу ЦО, Міністерства праці, Міністерства охорони здоров’я, МВС, Мінкобезпеки, Мінчорнобиля, Мінсільгоспу, Комітету з надзвичайних ситуацій.

ПРЕДМЕТ “НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ” У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ США

Н. Єрмакова

*Київ, Міжнародний університет
цивільної авіації*

Державні та громадські організації Німеччини, США приділяють велику увагу екологічним проблемам, виділяють значні матеріальні засоби для навчальних програм в університетах, коледжах та школах.

В США освітні гранти з предмету “Навколишнє середовище” надаються “Асоціацією з охорони навколишнього середовища” (скорочено ЕРА) з метою удосконалення й розвитку навчання та просвіти населення. Кожний рік університети, школи, державні, місцеві та некомерційні організації, беруть участь у конкурсі, фонд якого дорівнює 3 мільйони доларів (дані наводяться з журналу “Environment”, №2, 1995, США) для розвитку цього предмета. Так, в 1995 році було видано біля 250 грантів, в числі яких найменші гранти складали 5 тисяч доларів. Ці гранти видаються з метою залучити якомога більше проектів для розв’язання найважливіших і найактуальніших невирішених проблем з цієї галузі знань. Починаючи з 1992 року, більш ніж 1000 проектів одержали гранти.

Навчальні програми було встановлено в 1992 році, і за три роки організовано консорціум університетів, який зараз очолює університет штату Мічиган. Консорціум розробив програму й забезпечив викладачів необхідними матеріалами та методиками, які дозволяють увійти до існуючих навчальних програм університетів. “Асоціація з охорони навколишнього середовища” клопочеться про подальшу трирічну угоду, приймає пропозиції з метою удосконалення програм.

Існує Президентська молодіжна премія, якою нагороджуються молоді люди за видатні досягнення в дослідженні навколишнього середовища. Переможці одержують премії у Вашингтоні, де щорічно проводиться ця церемонія.

Премії ЕРА в галузі освіти з предмета “Навколишнє середовище” надаються раз на два роки. Це нагороди за видатний внесок в галузь освіти, за створення тематичної літератури, навчальних посібників і популяризацію проблеми.

Молодіжні програми і конференції різноманітних типів також проводяться ЕРА та іншими організаціями при підтримці ЕРА. Прикладом є численні комп’ютерні ігри, спрямовані на освіту та навчання молоді з метою притягнення їх уваги до цієї проблеми.

Це неповний перелік видів діяльності Асоціації Навколишнього Середовища у США. Існує ще багато програм та фондів, які надаються коледжам та університетам для втілення навчальних програм, що свідчить про актуальність екологічних проблем і необхідність як найшвидшого їх розв’язання.